

Pravěké hradiště a keltské oppidum Hostýn

Chvalčov, okr. Kroměříž, Jihomoravský kraj
1300–50 př. Kr.

 NKP 0,1 km

Navigační bod: N 49°22'48.57",
E 17°42'6.45" (rozhledna na severovýchod-
ním okraji hradiště); N 49°22'32.59",
E 17°41'58.63" (jihozápadní strana hra-
diště).

Přístup: Z Bystřice pod Hostýnem autem
nebo linkovým autobusem až pod vrch Hos-
týn, pak pěšky.

Význam: Výborně strategicky položené
pravěké hradiště a keltské oppidum, které
bylo zejména centrem dálkového obchodu
na jantarové stezce. Genius loci lokality po-
tvrzuje i její pozdější funkci jako význam-
ného křesťanského poutního místa v novo-
věku.

Historie: První historická zpráva hovořící
o *valech na Hostýnu pochází již z roku
1672. Počátek vědeckého zájmu o nale-

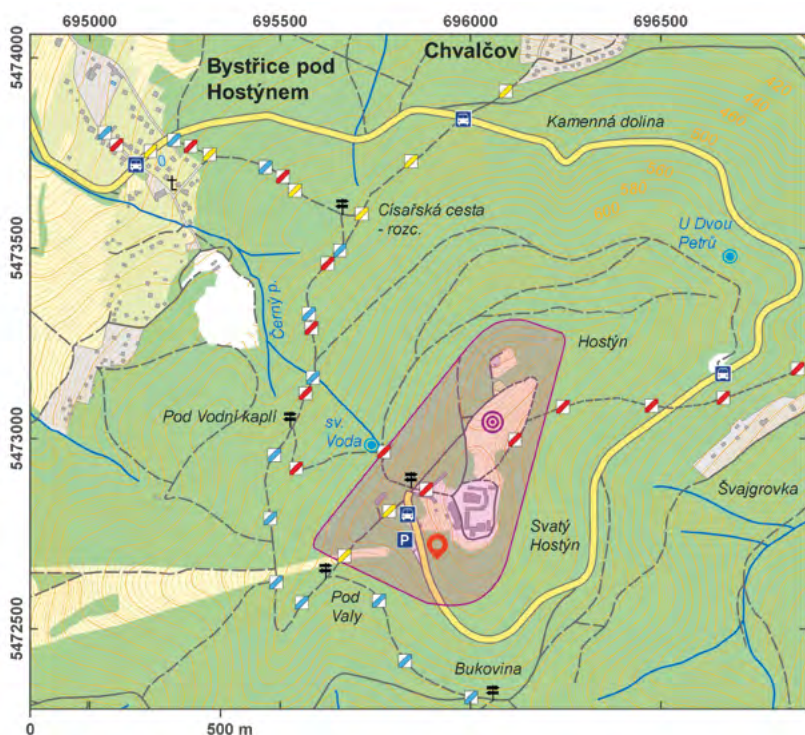
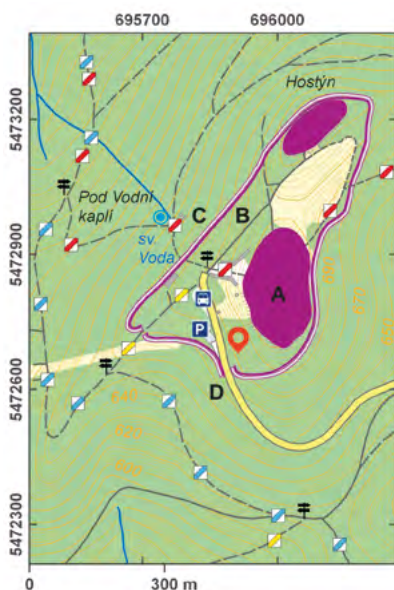
↑ Val na jihovýchodní straně hradiště v pohledu od
severu. Foto P. Vachůt 2007

ziště spadá do poslední čtvrtiny 19. stole-
tí, kdy zde prováděli výzkumy K. J. Maš-
ka a M. Kříž. Podrobně popsal *hradiště
B. Dudík a jeho plán vytvořil V. Houdek.
Ve 30. letech 20. století byly při stavebních
úpravách získány další nálezy, které zpra-
coval J. Skutil. V letech 1970–1978 zkoumal
hradiště K. Ludíkovský, který také v roce
1984 zpracoval katalog starších nálezů.
Záchranné *archeologické výzkumy zde
provedli v letech 1987–1989 J. Čížmářová
s M. Šmídem, v roce 1999 A. Matějčíková,
2010 I. Čížmář a v roce 2012 D. Parma. Zmí-
něné terénní výzkumy doložily složitý vývoj
hradiště s častými přestavbami *opevnění,
prováděnými k posílení obranné funkce
lokality. Opevněné hradiště zde bylo vybu-
dováno lidem lužických popelnicových polí

v pozdní době bronzové a následně užíváno i příslušníky platénické kultury v době halštatské. Další významná etapa osídlení vrchu Hostýn nastává v pozdní době laténské, kdy zde keltské obyvatelstvo vybudovalo *oppidum. Později jsou známy již jen sporadické doklady slovanského osídlení v 10.–14. století. Od 17. století až do současnosti je Hostýn významným poutním místem, proto byl na jeho *akropoli postaven barokní poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Popis: Pravěké hradiště, keltské oppidum a současně i novověké poutní místo se rozkládá na vrcholu hory Hostýn 735 m n. m. Hradiště o rozloze necelých 20 ha je oválného půdorysu a je umístěno na dvojici vrcholů, spojených protáhlým sedlem. Vnitřní plocha lokality je zatravněna, v její jižní části na jednom z vrcholů stojí barokní poutní kostel (A), po obvodu a na srážech je pak kopec zalesněn. Fortifikační prvky hradiště jsou tvořeny obvodovým valem (B) vysokým přibližně 4 m (na jihozápadní straně dosahuje výšky až 8 m) a před ním probíhajícím příkopem (C). Při výzkumu tělesa valu bylo zjištěno, že jeho podstatná část byla vybudována příslušníky lužické kultury, dále byl několikrát přestavován a zvyšován v období kultu-

ry slezské v pozdní době bronzové a kultury platénické ve starší době železné. V době existence oppida, kdy nebylo jeho osídlení příliš intenzivní, byla upravována pouze jeho vrchní část. V nejmohutnější opevněné jihozápadní části se nachází původní vstup do hradiště, *klešťovitá brána zvaná Slav-

↑ Pohled na jižní část plochy hradiště. Foto P. Vachůt 2007

↑ Pohled na lokalitu od jihu. Foto M. Bálek 2003

kovská (D), vybudovaná v době halštatské, patřící k nejmohutnějším branám tohoto typu na Moravě. Fortifikace je přerušena i na severovýchodní straně, zde se však nepodařilo prokázat, zda se jedná o další vstup do hradiště nebo o pozdější úpravu, která s jeho existencí nesouvisí. Keltské oppidum Hostýn bylo významným mocenským, řemeslnickým a obchodním střediskem střední Moravy. Zejména díky své poloze na spojnici mezi Moravou a Slezskem hrálo důležitou roli strategického centra, kontrolujícího bezpečnost dálkového obchodu na Jantarové stezce. [dv]

Literatura: Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002; Čižmář 2004; Čižmářová 2004, Parma 2012.

Okolí:

- (1) Chvalčov (KM), zřícenina hradu Obřany: N 49°22'1.05", E 17°43'59.48" (2,8 km).
- (2) Rusava (KM), relikty hrádku Skalný: N 49°21'47.65", E 17°42'46.29" (1,9 km).
- (3) Brusné (KM), zřícenina hradu Křídlo: N 49°21'22.64", E 17°39'52.37" (3,5 km).
- (4) Žopy (KM), pravěké hradiště Lysina: N 49°20'26.23", E 17°38'43.32" (5,7 km).